

OZVENA Z BOBROVCA

Číslo 6

november, december 2003

Ročník: VII

Z obsahu:

- Horolezecký oddiel JAMES Bobrovec - 40 rokov • Osobnosti našej obce
• O mesiacoch • Blahoželáme • Zapísané • Oznamy Obecného úradu • Jesenná fantázia
• Naša vianočná kniha • V Bobrovci fitness-centrum • Školské okienko

Horolezecký oddiel JAMES Bobrovec - 40 rokov

V živote človeka, spoločnosti prichádzajú okamihy, keď sa treba zastaviť, pozrieť sa naspäť a zaspomínať. Štyridsať rokov v živote človeka ubehne ako voda. Detstvo, dospievanie a dvadsať rokov aktívnej práce. V živote organizácie, spolku je to dosť dlhá doba na to, aby sa dalo spomínať, rekapitulovať, hodnotiť. A tak aj my, bobroveckí horolezci, pri príležitosti 40. výročia založenia oddielu chceme bilancovať, podeliť sa so širokou verejnosťou a našimi priaznivcami o naše zážitky, príbehy, skúsenosti a urobiť stručný prierez činnosti oddielu za štyri desaťročia jeho existencie. Stručný preto, lebo na podrobné zhodnotenie všetkých aktivít oddielu by bolo treba spracovať stostránkový spis.

O prvé lezenie a horolezecké výstupy sa naši chlapci pokúšali už dávno predtým,

ako bol založený oddiel. Najprv na konopných lanách, neskôr aj na „umelých“ a po domácky vyrobenom náradí liezli mladí chlapci po skalách v oblasti Červenca. Spúšťali sa do jaskýň - dier na Mních, pokúšali sa zlanovať a robili vysokohorskú turistiku v našom bobroveckom odbore turistiky. A títo nadšenci nakoniec založili horolezecký oddiel v Bobrovci. Stalo sa tak v hasičskej zbrojnici 14. novembra roku 1963. Zakladajúci členovia boli: Rudolf Meško, Július Rusina, Ján Lisý, Jozef Kubala, Ján Fašiang a Vladimír Táborný. Okresný zväz na tejto ustanovujúcej schôdzi zastupovali Ivan Kováč a Ing. Jozef Pardel.

Potom nasledovali roky plné elánu, nadšenia, horolezeckého opojenia, zháňania a vyrábanie skôb, rebrikov, klinov a prvé prvovýstupy na cvičných skalách a lezenie

vo Vysokých Tatrách. Zo začiatku nás metodicky usmerňoval Braňo Ulenfeld z Ružomberka a keď siestí chlapci absolvovali kurz cvičiteľov horolezectva, stali sme sa normálnym fungujúcim horolezeckým oddielom. Postupne sa hlásili do oddielu ďalší záujemci, ktorí v dvojročnej čakacej dobe museli preukázať po stránke fyzickej a charakterovej oprávnenosť stať sa horolezcami. Prichádzajú ďalší horolezci, stredná generácia, mladšia a najmladšia. Postupne vstupujú do oddielu aj chlapci mimo Bobrovca; z Lipt. Mikuláša, Trsteného, silná horolezecká partia z Jalovca a aj chlapci z Lipt. Trnovej. Čo je zvlášť potešiteľné, že po určitom čase stagnácie v posledných troch rokoch nastupuje mladá generácia 17-18 ročných chlapcov.

HO JAMES Bobrovec - fotografia z roku 1993:

Horný rad zľava: Július Rusina, Štefan Gregor, Ján Gregor, Jozef Gregor, Fabián Lisý, Jozef Kubala, Peter Kubala, Alojz Kováčič, Pavol Nemeš, Ľubomír Čebeň, Jozef Palkovič, Rudolf Meško, Jozef Rusina.

Stredný rad zľava: Stanislav Madaľ, Alexander Kusý, Jozef Komár, František Gajdoš, Mária Táborná, Juraj Brziak, Ladislav Kita, Ján Táborný. Dolný rad zľava: Martin Rusina, Branislav Lisý, Zdenko Danko, Július Kello, Marián Haluška, Milan Madaľ, Jozef Meško, Ján Lepiš, Ignác Bobka, Ján Bunta.

Na fotografií chýbajú: Ján Lisý, Katarína Gregorová, Jozef Rak, Jaroslav Lovich, Jozef Frajkor, Radoslav Komoráš, Peter Válek, Milan Valaštiak, Juraj Danko, Ivan Staron, Jozef Hlavčo ml., Pavol Voždrik.

Od založenia oddielu do roku 2003 pôsobilo v oddieli 67 členov. Dnes evidujeme 40 členov základne. A veľmi príjemným prekvapením je, že až na 2 prípady všetci súčasní členovia – horolezci sú nefajčiari! Činnosť HC Bobrovec za 40 rokov bola veľmi rozmanitá. Možno ju zhrnúť do troch kapitol. Jadro tvorí horolezecká a iná športová činnosť, ďalej to bola brigádnická činnosť a napokon treba spomenúť pestrý spoločenský život.

Horolezecká činnosť oddielu

Oficiálne prvá horolezecká akcia zachytená v kronike po založení oddielu bolo zlanovanie na Sedle 5. 1. 1964 (Rudolf Meško, Jozef Kubala, Peter Kubala, Jozef Tábor, Vladimír Tábor, Ján Fasiang, Július Rusina).

CVIČNÉ SKALY

Pokusy o lezenie začali už v auguste 1963. Rodisko lezenia nášho oddielu sa stala oblasť Uhliska, skamenenej Mary a Veľkého sedla. Prvý horolezecký výstup po založení HO na cvičných skalách, bola cesta na Mních klasifikácie II.-III., ktorú liezli Ján Lisý, Jozef Kubala, Peter Kubala. Postupom času pribúdali aj skúsenosti a začali sme budovať prvé cesty v oblasti Malého sedla a Mnicha. Nestorom prvovýstupov bol Janko Lisý. Cesty na cvičných skalách sa pohybovali v kl. II.-VI. Vrcholom snaženia bolo vyliezenie „Diretisimy“ na Veľké sedlo, kde prvovýstup uskutočnili Ján Gregor a Ján Lisý. Cestu ohodnotili na VI. A2 a liezli ju 7 hodín. Zbieraním skúseností a príchodom mladých lezcov, začali naše cesty na cvičné skaly naberať na kvalite. Priekopníkmi nových ciest boli Milan Madaj, Ladislav Kita, Ján Lepiš.

TATRY

Po otestovaní svojich schopností na cvičných skalách, prišlo na rad lezenie vo väčšom horstve, a to v Tatrách. Tu si prvé cesty zapísali Ján Lisý, Rudolf Meško, Jozef Kubala a Július Rusina. O niekoľko rokov sa oddiel opäť omladzuje a rastie aj výkonnosť lezcov. Prichádza stredná generácia spolu s novými technikami lezenia, čo sa odzrkadľuje na kvalite lezenia. O túto etapu sa zaslúžila generácia: Stanislav Madaj, Zdeno Danko, Juraj Gonda, Peter Uhrin, Jozef Frajkor, Jaroslav Lovich. Vyliezli veľa ťažkých ciest. Stojí za zmienku spomenúť aspoň niektoré: Žltá stena „Diretisima“ V+ A2, Malý Kežmarák „Diretisima“ V+ A3.

ZAHRAŇČIE

Prvými „lastovičkami“, ktoré uzreli európske veľhory - Rakúske Alpy boli v roku 1968 Jozef a Vladimír Tábor. Potom sa akoby vrece roztrhlo so zájazdmi a expedíciami. Vycestovanie však nebolo také jednoduché ako sa na prvý pohľad zdá. V prvom rade získavanie finančných prostriedkov na expedície predchádzalo stovkám hodín tvrdej roboty natieraním továrenských komínov, kostolov ako aj budov vtedajšej vládnej garnitúry napr. KV KSS v Banskej Bystrici.

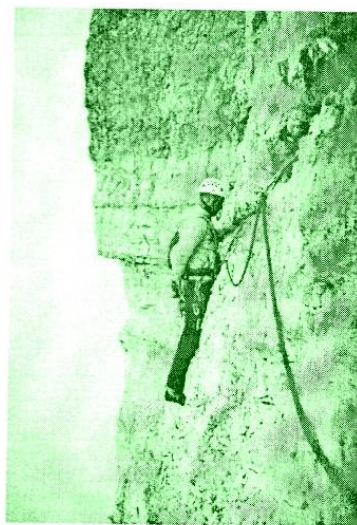
Po získaní dostatku skúseností a dobrej spolupráce s inými horolezeckými zoskupeniami, náš maličký oddiel, v tých časoch jediný dedinský oddiel, ktorému nikto nedával šancu na prežitie, vykročil za hranice ČSSR a po prvýkrát usporiadal horolezecký zájazd do zahraničia. Naše kroky viedli do pieskovcov oblasti v bývalej NDR. V tomto raji horolezcov sme boli doposiaľ 15-krát a vyliezli cca 380 ciest klasifikácie III.- VIII. Po niekoľkých skúsenostiach v zahraničí, sme sa odvážili podniknúť väčšie expedície, čo do investícií ale aj vzdialenosti. V roku 1973 Rudo Meško spolu s výberom Slovenska nabrali smer na sever do kráľovstva Trólov – Romsdal v Nórsku, neskôr sme sever navštívili ešte trikrát. Zvláštnosťou lezenia v Nórsku bolo, že mnoho ciest sme absolvovali v nočných hodinách, v období, kedy je na severe Polárny deň. Expedície sme striedali rovnako ako aj klimatické pásma, a tak sme sa vydali aj do nehostinnej krajiny Maroka, ktoré je jedným zo štátov Afriky. Tu sme zdolali najvyšší vrchol pohoria Atlasu – Džebel Tubkal (4165 m). Významným pre náš oddiel bola expedícia organizovaná Slovenským horolezeckým zväzom v roku 1974 do pohoria Hindu-kúš v Afganistane, ktorej sa zúčastnil náš člen Rudo Meško, na vrch Nošak (7492 m). Doposiaľ je aj držiteľom výškového rekordu 7100 m, kedy mu do vrcholového bodu chýbalo necelých 400 m, ale pre zlé zdravotné problémy sa musel vrátiť. Neobišli sme ani pohorie Kaukaz, kde sme vyliezli cesty na Zaromag, Adaj Choch, Pik Nikolajeva, Vých. Elbrus a ďalšie.

PRÍBEH Z KAUKAZU

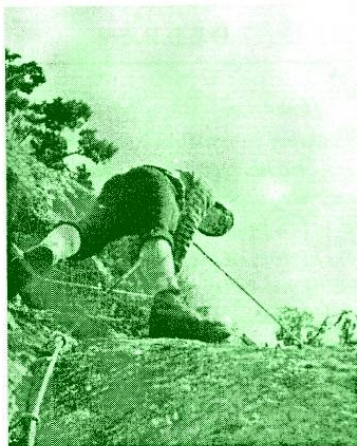
Rok 1975 – Kaukaz. Ján Lisý a Julo Rusina - členovia slovenského družstva. Druhá štvrtisícovka Adaj Choch. Vrcholový úsek, lezenie vo dvojici z Vincom Vincom z Tatier, za nami Blažej Kováč a Ján Lisý. Hrebeň ostrý ako britva, „v mačkách“ postupujeme akoby sme sedeli na koni. Ľavá noha smerom do Gruzínska, pravá do Osetínska. Stúpame súčasne, lano máme „skufrované“. Vinco má na krku a ja zvinuté v ruke. Výška robí svoje, zle sa dýcha a v

tom škripanie mačiek a zakliatie. Zdvihnem hlavu a vidím Vinca ako letí dolu svahom, snaží sa brzdiť – nedarí sa. Podvedome hádzem zvinuté lano pred seba a do stredu slučiek zapichujem čakam až po železo. Hodím sa naň a čakám – vytrhne ma? Lano sa zauzluje ako brzda – trh. Nevytrhlo ma, no vyťahuje ma. Vinco s vyplazeným jazykom (škrtilo ho lano) na radu B. Kováča seká stup, odľahčí seba aj mňa a pomaly s Blažejovým a mojim istením opatrne traverzujeme do sedla k Janovi. S roztrásenými kolenami, v pravej ruke čakam v ľavej bodec, opatrne, neisto zostupujem. Vinco v sedle fajčí a podáva mi ruku. Bez slova, žiadne – ďakujem. Ani netreba – v prvom stisku a v pohľade bolo povedané všetko. Uvoľnenie – zviadli sme to! Spomína Cilkin.

Dolomity – známa oblasť nielen medzi horolezcami, raj horolezectva a práve tu, na vrchole Monte Paterno sa nám dostalo veľkej cti stretnúť legendu svetového horolezectva Reinholda Messnera. Bol to skutočne zážitok. Ďalšie expedície smerovali do pohoria Ťan-Šan, neobišli sme ani Ameriku, kde naši chlapi vyliezli v štáte Colorado cestu na Grand Titan. Hľadeli sme taktiež do kráterov sopiek Etna a Vezuv, stáli na najvyššom vrchu Turecka Ararate, kde údajne pristála Noemova loď, vystúpili sme na bájný Olymp, či liezli v oblasti Meteora, kde na vrcholoch vysokých skál, majú postavené svoje kláštory ortodoxní mníši. A v neposlednom rade nesmieme zabudnúť na vznešené Alpy. Práve v nich sa križovali naše cesty. Či už sme išli zo severu, juhu, východu, alebo západu, neobišli sme miesta, ktoré nás vždy tak priťahovali – biela krása Monte Rosy, Eigeru, Gross Glockneru, najvyššieho vrcholu Európy Mont Blancu alebo vznešeného Matterhor-

• Cima Piccolissima - Dolomity (2001)

• *Malé Sedlo - cvičné skaly (1980)*

nu, ktorý nás po trikrát na seba nepustil.

Opísať všetko sa nedá. Doposiaľ sme sa zúčastnili 53 zájazdov, prešli sme okolo 40 štátov sveta a navštívili 4 kontinenty. Prišli sme aspoň niektoré, pre nás významné horolezecké cesty a výkony, aby ste vedeli, čo všetko dosiahol, niekedy ten malý dedinský, mnohými zatracovaný oddiel, ktorý nemal prežiť ani 5 rokov a ktorý dnes oslavuje 40-ťku od svojho zrodenia.

Iná športová činnosť

Ani v mimolezeckej oblasti nezaostávame za inými horolezeckými oddielmi. Veľa našich členov sa zúčastňovalo známých lyžiarskych behov ako napr. „Biela stopa SNP“. Postupom času sa predieral do popredia šport, u nás menej známy, ktorý prišiel z Álp – Skialpinizmus. Prvými priekopníkmi tohoto športu ako aj pretekármi boli Jozef Rusina – „Heli“ a Jaroslav Lovich. Neskôr si tento šport získaval čoraz viac svojich obľúbencov aj medzi našimi horolezcami. Záujem o skialpinizmus bol až taký veľký, že v roku 1992 sme sa rozhodli usporiadať preteky a požiadali Slovenský horolezecký spolok JAMES o začlenenie do Slovenského pohára (SP) v skialpinizme. Preteky sme nazvali „Rallye Červenec“. Prvenstvá v tomto športe sme získavali práve vďaka M. Madajovi, ktorý spoločne s Dušanom Triznom (ŠK Žiarska dolina) doslova valcoval preteky SP.

Nielen skialpinizmus je prednosťou v histórii nášho oddielu, ale takisto behy do vrchu a horské behy. Najznámejším horským behom na Slovensku je „Memoriál Ing. Jozefa Psotku“, ktorý je venovaný pamiatke slovenským horolezcom – obetiam Mount Everestu. Už v prvých ročníkoch tohoto behu t.j. od roku 1984 sme mali zastúpenie a aj medailové

umiestnenia zásluhou Stanislava Madaja a Márie Táborovej. Postupom času sa k týmto dvom pridali Zdeno Danko, Milan Madaj a ďalší členovia oddielu. Triumf a najviac víťazstiev dohromady 9-krát získal práve M. Madaj, čo je presná polovica z 18 ročníkov tohoto behu. Okrem množstva domácich behov zúčastňoval sa aj svetových; v roku 1992 a 1993 obsadil v behu na Mont Blanc 3. miesto, na Monte Rosu 2. miesto, zúčastnil sa aj náročného Everest maratónu v Himalájach v nadmorskej výške 4000 m, či maratónu v USA, štát Colorado na Castle Peak, kde obsadil vynikajúce 6. miesto. Len pre zaujímavosť, beh na Mont Blanc (4810 m. n. m.) a späť, kde štart aj cieľ bol vo výške 1000 m.n.m, mu trval 7 h 05 min. Nesmieme zabudnúť na domáci beh do vrchu „Choď ako môžeš“, na ktorom sa takisto zúčastňujeme, nielen ako pretekári, ale aj ako organizátori popri kamarátoch z lyžiarskeho oddielu. Spolu sa podielame na behu s dĺžkou 3700 m, prevýšením 600 m a cieľom na chate v Červenci (1420 m.n.m.).

Brigádnická činnosť

Horolezecký oddiel okrem svojej športovej činnosti, ktorá bola hlavnou náplňou jeho pôsobenia, vyvíjal aj mimošportovú činnosť, v tomto prípade brigádnickú. Dôvod bol prostý: získanie finančných prostriedkov na svoju športovú a kultúrno-spoločenskú činnosť. Obnovovali sme na území Liptova a Oravy fasády kostolov a zvoníc. Okrem natierania sa v mnohých prípadoch robili aj klampiarske práce. Nielen cirkevné objekty boli hlavnou náplňou našej brigádnickej činnosti. Postupom času sme sa zamerali aj na priemyselné objekty. Z mnohých môžeme spomenúť natieranie komína v Petrochme v Dubovej, ktorý meria 160 m. Tento sme natierali celkom 7 krát.

Príbeh na komíne

Robota na komíne bola náročná. Namáhavý výstup; ráno sme vyšli na komín a zliezli až večer po natieraní. Stravu a pitie sme si vyniesli, ale s ostatnými „životnými potrebami“ sme mali problémy. Rudo to vyriešil. Z prázdných 10 litrovej krabice od farby sme si vyrobili „latrínu“. Keď bola plná, jednoducho sme ju hodili do komína, kde prv ako dopadla na dno, zhorela. Ekologicky bez závad. Raz nám prekážala, a preto sme ju položili celkom ku zábradliu, keď o ňu niekto zakopal a milá latrína zo 160 m výšky letela dolu a dopadla na cisternový vagón pri komíne, kde sa „rozdrisla“ a pomalovala vagón aj okolie „človečinou“. Nikto sa nesťažoval a my sme sa jednoducho nepriznali.

Nedá nám nespomenúť brigádnickú činnosť v rámci našej obce. Boli to hlavne práce na JRD a neskôr ŠM, ďalej to boli práce v obci organizované MNV: betónovanie podláh v kultúrnom dome, betónovanie mosta pri Obecnom úrade, betónovanie vodovodnej sачty, kanalizácia škôlky, budovanie autobusovej zástavky pod Vápenicou. Veľké množstvo prác sme urobili pri výstavbe resp. údržbe objektu telocvične. Veľkou mierou sme sa podieľali pri výstavbe chat v Medvedzom a na Červenci. Počas rekonštrukcie chaty v Červenci v r. 1999 – 2001 náš oddiel odrobil 2669 brigádnických hodín z celkového počtu 9359.

Spoločenský život oddielu

HO to nebola len partia chlapcov čo lozili po horách, zliezali skaly, či vyrábali po domácky horolezecký materiál, ale je to partia, ktorú spájalo niečo bližšie a ako plynuli roky, spolupatričnosť medzi horolezcami, ale aj rodinami sa prehlbovala a zrazu sme boli jedna veľká rodina pospájaná akýmsi neviditeľným horolezeckým lanom, akousi pupočnou šnúrou.

Peknou tradíciou sa stali naše stretnutia pri okrúhlinách našich členov – jubileá pri 50-tke, 60-tke. Začína to najstarší Julo Rusina a ostatní ho naháňajú – Jano Lisý, Jozef Kubala, Rudo Meško, Alino Kusý, Fabino Lisý, Peter Kubala, Jožo Komár, Lojzo Kovačič, Jozef Gregor a nádejní 60-nik Jano Gregor. Tí starší pred dvoma rokmi založili „senior klub“ a stretávali sa raz mesačne (vždy v utorok o 10.00 hod.) a hosťiteľom bol majiteľ domu, ktorý pripravil niečo pod zub a po „vysadení liekov“ aj do pohárika. Spomienky, zážitky, pesnička – to bol program. Za zmienku stojí aj spoločné sadenie májov nádejným adeptom na manželský zväzok. Táto tradícia však po niekoľkých rokoch zanikla.

Radi spomíname na rodinné zájazdy po Slovensku, kde sme už našim deťom vstúpili vzťah k prírode a Slovensku. Po tuzemských zájazdoch sme sa osmelili aj do zahraničia. Prvé dva zájazdy do Juhoslávie a Bulharska, spojené s lezením, ale hlavne kúpaním aj do pohárika. Spomienky, zážitky, pesnička – to bol program. Za zmienku stojí aj spoločné sadenie májov nádejným adeptom na manželský zväzok. Táto tradícia však po niekoľkých rokoch zanikla.

Radi spomíname na rodinné zájazdy po Slovensku, kde sme už našim deťom vstúpili vzťah k prírode a Slovensku. Po tuzemských zájazdoch sme sa osmelili aj do zahraničia. Prvé dva zájazdy do Juhoslávie a Bulharska, spojené s lezením, ale hlavne kúpaním aj do pohárika. Spomienky, zážitky, pesnička – to bol program. Za zmienku stojí aj spoločné sadenie májov nádejným adeptom na manželský zväzok. Táto tradícia však po niekoľkých rokoch zanikla.

slovom a obrazom priblížili život, spoločenské zriadenie, zvyky a náboženstvo krajín Západnej Európy, Ázie a Afriky, čo v období minulého režimu bolo vzácné a odvážne.

Zvláštnou kapitolou spoločenského života oddielu bolo organizovanie reprezentačných horolezeckých plesov. Bolo ich desať. Týmto predchádzala náležitá príprava, vyriadenie kultúrneho domu, nádherná výzdoba sály s horolezeckými motívmi, príprava dobrôt a špecialít. Ale najväčším ťahákom boli predsa len bobrovecké droby, ktorých sme varievali aj 400 m a ešte do polnoci bolo po nich. Tradičná polnočná kapustnica zadarmo, po nej nasledovali krásne slovenské pesničky, ktoré sme začínali my horolezci a potom sa pridala celá sála. Sú snahy oživiť tieto plesy - zatiaľ bezúspešne. Možno až v novom zrekonštruovanom KD.

Štyridsať rokov je za nami. Pred nami sú ďalšie desaťročia, pevne veríme, že úspešného bytia horolezeckého oddielu JAMES Bobrovec. Za 40 uplynulých rokov sme nezaznamenali ani jeden vážnejší úraz a aj v budúcich rokoch budú naši horolezci liezť bezpečne, isto, bez zranení a úrazov, čo je asi ten najkrajší vinš jubilantovi. Chceme sa ešte poďakovať všetkým našim priaznivcom, ktorí nám vždy držali palce a

poďakovanie patrí všetkým známym aj neznámym sponzorom, ktorí v minulosti, ako aj pri organizovaní tohoto výročia akýmkoľvek spôsobom nás finančne aj materiálne podporili.

POZVÁNKA

Pri príležitosti osláv pripravujeme pre občanov výstavu, dokumentujúcu život oddielu od roku 1963 - 2003. Môžete si porovnať techniky lezenia v začiatkoch oddielu a v súčasnosti. Počas výstavy bude možnosť premliekať niekoľko diapozitívov, ktoré takisto dokumentujú činnosť našich členov doma aj v zahraničí.

Otvorenie výstavy bude v piatok 28. novembra 2003 o 19,00 hod. v KD v Bobrovci.

Počas víkendu bude výstava otvorená od 10,00 - 22,00 hod.

Výstava bude pokračovať aj v pondelok pre školskú mládež od 9,00 a jej ukončenie bude o 20,00 hod.

- mr -

POZDRAV

Horolezec - slovo, pri ktorom sa nechtiac zamyslíte. Človek, ktorému hovoria horolezec, musí mať odvahu, túžbu aj vieru, ale zároveň rozvahu a veľkú pokoru. Keď ide horolezec na výstup, nesie, či skôr je obvešaný všetkým čo potrebuje, nielen na výstup, ale aj na prežitie. Napadlo ma prirovnávanie horolezca s človekom - pútnikom na Zemi. Obaja so sebou musia niesť všetko, aby prežili, aj spomínanú odvahu, túžbu, vieru, nádej skrytú v skobách a lane, ktoré ich udržia a s pomocou ktorého sa dostanú k vytúženému cieľu. Na nesenie celej výstroje treba silu telesnú aj morálnu. Prajeme všetkým horolezcom, aby ich ešte dlho neopustila.

redakcia

OSOBNOSTI NAŠEJ OBCE

Ludo Varečka

Pri hlbšom skúmaní zistíme, že skoro v každom bobroveckom rode, či rodine sa nájde aspoň jeden významný človek. Tak je to aj v rodine Varečkovcov.

S pánom Ľudom Varečkom som v kontakte len písomne, ale aj keď už dlhé roky nežije v Bobrovci, je to pozoruhodná osobnosť. Vyberám z jeho listov:

„Ešte v piatej triede ľudovej školy v Bobrovci, pán učiteľ Edo Rusina - bobko, priučal nás spievať pekné ľudové pesničky, ako Prenešastná bobrovecká cesta, Na Trstianskom vrchu, či V Pastovníčku na rybníku.

Po niekoľkých rokoch, keď som sa s rodičmi prisťahoval z Košíc, kde som navštevoval gymnázium, pokračoval som ďalej v štúdiu na

mikulášskom gymnáziu. Jazyk slovenský nás vtedy učil mladý profesor Ernest Sýkora, ktorý mal záľubu v ľudových piesňach a učil nás ich aj spievať. Usilie mojich učiteľov neostalo bez ozveny...

Myslievam aj na naše vyspevovanie pesničiek pod oblohami našich spolužiakov, ktoré sme s kamarátmi spievali v sobotu v noci pred Duchom. Pri tejto príležitosti mi prichodi na um aj účinkovanie v spevokole, ktorý dirigoval pán správca školy Rudolf Sajták a v ktorom sme mali my študenti plnú účasť...

Kto je pán Ľudovít Varečka?

Narodil sa v Bobrovci 17. júna 1922. Mal dve sestry Hanku a Kláru a brata Miloslava a čo píše o svojom vstupe do sveta dospelých?

„Po maturite, možno aj po príklade kamaráta, dal som sa na učiteľskú dráhu. Ruka božia ma zaviedla na Spiš, kde doteraz žijem, na Bobrovec nezabúdam. Spomínam si aj na obskakovanie či pomáhanie pri návku kultúrnych podujatí, divadelných predstavení. Pri jednej estráde mi Štefan Matloň v kuplete: Milí známi, žiadne srandy, máme šéfa propagandy, vyspieval preývku „šéf“...

Prvé učiteľské roky som prežil v okrese Stará Ľubovňa a mal som možnosť spoznať rusínsky folklór. Na Spiši som sa oženil s Helkou Baluchovou. Spolu sme sa túlili po spišských dedinkách, kde ma ako učiteľa prekladali. Spolu sme mali päť detí a trinásť vnúčat...

Od príbuzných sme sa dozvedeli, že to boli traja synovia a dve dcéry. Všetko vzdelaní ľudia. Z nich najstarší, po otcovi Ľudovít, je profesorom na vysokej škole.

Čo je na Ľudovítovi Varečovi zaujímavé?

O niečom píše vo svojich listoch a niečo sme sa dozvedeli z jeho kníh - spevníkov: „Na Lengvarským veršku“, „Svadba v Lengvartoch“ a „Hore Kubachami“. Lengvarty je rázovitá spišská obec, dnes nesie meno Dlhé Stráže a aj Kubachy premenovali na Spišské Bystré. V nich zozbieral pán Varečka nesmierne bohatstvo ukryté v ľudových piesňach. Spevník Na Lengvarským veršku obsahuje 203 zápisov piesní, z toho 164 kompletných, čiže text a melódia zachytená v notách. Pri každej piesni je uvedená, v ktorom roku ju pán Varečka zapísal a kto ju spieval. Sú tematicky zoradené. Najviac je však ľúbostných a svadobných piesní, preto ich Regionálne osvetové stredisko v Spišskej Novej Vsi vydalo osobitne r. 2002.

Na záver ešte citát z listu pána Varečku:

„Zozbieral som rusínske piesne v obci Jakubany pri Starej Ľubovni. Ziaľ v polnutých časoch po prechode fronty som o ne prišiel. Už ako dôchodca sa zaoberám zbieraním pesničiek z obce Kubachy, teraz Spišské Bystré. Zozbieral som vyše 250 zápisov. Podtatranské osvetové stredisko v Poprade mi predvlastní (2001) vydalo spevník Hore Kubachami...“

Pán Ľudo Varečka žije toho času v Poprade. Občas si zahrá na husliach, prezrie si svoju zbierku poštových známok a často a rád spomína na Bobrovec.

Aj keď sa už prehupol cez osemdesiatku dúfame, že si vezme patronát nad napísaním spevníka z Bobrovca. Nájdu sa u nás originálne piesne, zdomácnelé, ale aj autorské. Škoda, že nie sú tak zachytené ako piesne zo Spiša.

Anna Oľšovská

O MESIACOCH

November Kostihoj

Rastie na vlhkých miestach, pri cestách, plotoch a na lúkach ako burina vysoká 50 – 100 cm s veľkými chlpatými listami. Kvietky sú sfarbené od svetlo-modra cez modrú až fialovú. Opisali a používali ho už v 1. storočí pred Kristom – vojenský lekár. Zbiera sa prevažne koreň a to na jar alebo v jeseni. Koreň je čierny, vnútri biely. Používajú sa aj listy. Kostihoj obsahuje triesloviny, sliz, škrob, asparagin, alantoin. Podporuje hojenie rán, má kostotvorné účinky. Osoži pri chronických zápaloch dýchacích ciest, vre-

dovej chorobe žalúdka a dvanástnika, pri hnačke. Tiež na omývanie a obklady pri hnisavých ranách, exémoch, kožných zápaloch.

Kostihojový prášok: Umytý koreň pokrájame na malé kúsky a pozvoľna sušime v elektrickej rúre. Potom ho zomelieme na kávovom mlynčeku. Chráňme pred vlhkom a svetlom. Keď zmiešame s horúcou vodou, môžeme vzniknutú kašu natierať na zlomeniny a obviazať. Obklady slúžia aj proti artróze, dne a kostným ochoreniam. Môžeme použiť aj čerstvý rozdrvený koreň.

Kostihojový čaj: Dobré vysušené kúsky koreňa (naozaj dobre, lebo sa rýchlo kazí – hneďne) krátko povarime (1 lyžička korenkov na šálku čaju) a pijeme. Osoži pri uvedených problémoch.

Náplaste z rozdrvených čerstvých listov zmiernujú bolesti kĺbov, šliach, svalstva, vstrebávajú opuchliny.

December Cesnak

Viete, že ani na Vianoce nechýba cesnak na stole? Je to domáca medicína. Cesnak nájdete v každom dome a to už päťtisíc rokov.

Dočítali sme sa, že egyptský faraón Cheops utratil 1600 talentov striebra na cesnak pre robotníkov. Veľký rímsky učenec Plinius ponúkal 61 cesnakových liekov na rôzne choroby. Napríklad na astmu, vrede,

hemoroidy. Peržania ním liečili krvný obeh. Vojenský lekár počas oboch svetových vojen často improvizoval a tak používali cesnakovú šťavu, aby zabránili otrave krvi a gangréne. Roku 1954 bola ich metóda potvrdená a dokázala, že cesnaková šťava zabíja baktérie.

Cesnaku sa ľudia často vyhýbajú, že štípe a páchne po ňom dych. Známy francúzsky kuchár Luis Diat však presvedčuje labužníkov o opaku. Tepelne upravený cesnak neštípe ani po ňom nepáchne z úst. Obľúbené sú jeho polievky a smažené kurča na 10 strúčikoch cesnaku. Do módy prichádzajú aj talianske jedlá presýtené cesnakom.

Slovenská kuchyňa, hlavne ľudová tiež používa cesnak. Naši prastarí rodičia nebehali každú chvíľu za doktorom. Okrem iného hodne jedli cesnak.

PRANOSTIKY

Keď deň Všechsúdtých prinesie zimu, tak Martin prinesie teplo.
Keď je pruh december mokrý, veští ľavú zimu.
Keď na deň Mikuláša sneží, bude požehnaný rok.

BLAHOŽELÁME

*Striebro Vašich vlasov
je náš veľký poklad,
striebro Vašich vlasov
je múdrosti doklad.*

*Striebro Vašich vlasov
každý z nás si váži,
striebro Vašich vlasov
naša láska stráži.*

V decembri sa naše dve spoluobčianky dožívajú krásneho veku 90 rokov svojho života.

15. decembra pani **Mária Jóbová** a 27. decembra pani **Viktória Gromová**. Prijmite kyticu úprimných slov s kyticou živých kvetov, prijmite naše blahoželanie ako prejav, ktorý pramení z čistého srdca plného úcty a obdivu.

Do ďalších rokov života veľa zdravia a šťastia prajeme jubilantom:

Emílii Machajovej	k 75. výročiu narodenia
Anne Navrátilovej	k 75. výročiu narodenia
Johane Belániovej	k 75. výročiu narodenia
Lýdii Kellovej	k 75. výročiu narodenia
Božene Fašiangovej	k 75. výročiu narodenia
Božene Rusinovej	k 70. výročiu narodenia
Alfonzovi Sekanovi	k 70. výročiu narodenia
Rudolfovi Murinovi	k 70. výročiu narodenia
Magdaléne Piatkovej	k 70. výročiu narodenia

ZAPÍSANÉ

Narodili sa:

október	Damian Rak
	Filip Kmet
	Mariana Lisá
	Terézia Klepáčová

Manželstvo uzavreli:

september	Peter Roth a Miroslava Strculová
	Ján Tekeliak a Ema Talajová
október	Ján Jambrich a Eva Lisá
	Miroslav Štrkolec a Lenka Klimová
	Slavomír Polomčák a Jana Garčeková

Pozdrav z metropoly Paríža všetkým Bobrovčanom zasielajú Jožo a Žitka Včelovci.

OZNAMY OBECNÉHO ÚRADU

- Požiadavka občanov, majiteľov alebo užívateľov ornej pôdy v časti obce „Záhrady“ o výrub vrby pozdĺž miestneho potoka bude riešená vyznačením dreviny na výrub v priebehu zimných mesiacov a spôsob výrubu bude oznámený miestnym rozhlasom.
- Skládka pri trstianskom moste je rozhodnutím OÚ ŽP uzatvorená, o čom ste boli v priebehu roka informovaní. Na zelený odpad a väčší stavebný odpad boli určené kontajnery pri vstupe na skládku. Tieto boli v polovici mesiaca november odvezené. Časový priestor na vývoz uvedeného materiálu bol dostatočný, preto vás žiadame, aby ste podobný odpad už nevyvážali teraz, ale až v jarých mesiacoch, kedy budú kontajnery znova pristavené.
- Obecné zastupiteľstvo uznesením č. 45/2003 zo dňa 23. 10. 2003 schválilo udelenie čestného občianstva PhDr. Bartolomejovi Rusinovi, CSc. Slávnostné odovzdanie čestného občianstva sa uskutoční dňa 28. novembra 2003 o 18.00 hod. v obradnej miestnosti Obecného úradu v Bobrovci, na ktoré pozývame občanov.

POZVÁNKY

„Stromček pre vtáčiky“

28. 11. 2003 o 16.00 hod.

v Miestnom kultúrnom stredisku.

Stretnutie s Mikulášom

6. 12. 2003 o 15.00 hod.

v kultúrnom dome.

Pozvánka

Vianoce sa blížia.

V našom kultúrnom dome sa akosi často svieti. Určite viete, čo to znamená. Pripravujeme ďalšie divadlo. Akože ináč - v e s e l o h r u ! Chceme vám ňou spríjemniť sviatočné chvíle, ale hlavne vás p o b a v í ť !

Srdečne pozývame všetkých milovníkov ochotníckeho divadla. Ešte srdečnejšie tých ostatných (aj tak v „telke“ nič nepôjde). Premiéra je na Štefana!

Tešíme sa na spoločné veselé chvíle!

Bobroveckí divadelní ochotníci

VIETE, ŽE ...

... Najstaršou budovou v obci je prvá škola. Vpredu bol kantorsko-učiteľský byt a v zadnej časti jednotriedna škola. Dnes je v budove Záhradkárske centrum a kaderníctvo.

... Pred 410 rokmi sa v Bobrovci narodil Martin Moncovicenus - kazateľ, pedagóg. Navrhol reformu školstva, písal príležitostné básne.

... Pred 105 rokmi sa narodil Peter (Petrus) Arvay - kňaz, ktorý pôsobil v Bobrovci 58 rokov. Založil Spolok striezlivosti, podporoval školstvo, chudobných a obec.

O ČOM ROZMÝŠLA MIRIAM STROMKOVÁ

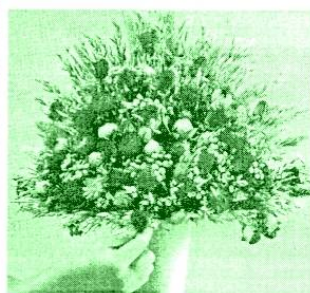
Predvianočné dni strávené v útulnom teple domova sú veľmi príjemné. Pri šálke horúceho čaju dostávame často dobré nápady. Napríklad, že je najvyšší čas robiť vianočnú výzdobu.

Keď sa pustíme s našimi deťmi do výroby vianočných pohľadníc, ozdôb a darčiekov, hneď sa ozve uponáhľaná doba - treba vyraziť dom, porobiť nákupy ... Vtedy si uvedomíme nedostatok času na

našich blízkych. Naši starí rodičia čas pred Vianocami - Advent prežívali celkom inakšie. Aj domáce práce boli iné. Pradenie, paračky, veľa práce okolo statku a predsa si našli čas na trochu „vyvážania na Ondreja“ - trasenie plotov, odnášanie bráničiek, metiel. Varenie halušiek na Luciu, na chodenie s dreveným hadom, koledovanie a samozrejme sa každý deň chodilo na rožatý.

Dnes si ešte niekto poznačí do kalendára aké je počasie od Lucie do Vianoc a už sa ponáhľa, ponáhľa, ale prečo?

JESENNÁ FANTÁZIA

Pred otvorením výstavy ovocia a zeleniny pod názvom

Jesenná fantázia

sa uskutočnila súťaž v aranžovaní

Súťaž sa zúčastnili deti, mládež aj dospelí. Veľmi dobre sa pozeralo, ako ich šikovné ruky tvoria prírodné zátišia, obrázky a iné pôsobivé a vkusné aranžmány, ktoré doplnili výstavu.

Našli sa aj takí, ktorí priniesli pekné výrobky zhotovené doma.

Súťaž vyhodnotila pani Olšovská.

Všetci boli odmenení a patrí im uznanie a vďaka.

Mária Homolková

ZRNKO MÚDROSTI

V každej dobe musia drobní ľudia pykať za chyby veľkých.

NAŠA VIANOČNÁ KNIHA

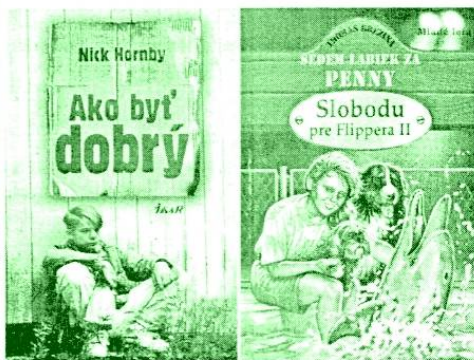
Dlhopripravovaná rodinná vianočná kniha konečne uzrie svetlo sveta. V novembri 2003 zide z tlačiarenskeho stroja. Vydáva ju Vydavateľstvo Vojtech s. r. o. v Trnave. Naš obecný úrad môže objednať túto knihu priamo z vydavateľstva pre všetkých záujemcov, ktorí si ju budú môcť v kancelárii obecného úradu nahlásiť v cene 170 Sk.

Celá kniha je zameraná na obdobie od Mikuláša do Troch kráľov. Sú v nej príbehy, tradície z Bobrovca, rozprávky, básničky, recepty, hádanky, koledy, vinšy a krásne obrázky. Je to vhodný vianočný darček.

Autorka knihy – Anna Olšovská
Ilustrácie – Monika Dikantová

Knižnica pri OÚ Bobrovec ponúka

Nastali už dlhé zimné večery a to je čas na dobrú knihu. Naša knižnica vám ponúka z fondu tieto knihy: Vášnivá žena, Hľadanie raja, Slzy a smiech, Červený stan, Slzy mesiaca, Drahokamy slnka, Srdce mora ... Pre deti: Anjel nádeje, Poník na verande, Zabud-

nutý ostrov, Zázračný delfín, Dcéra Močiarneho kráľa a mnoho ďalších kníh. Verím, že si každý vyberie tú svoju.

*Kniha je
priateľ človeka*

Vydavateľstvo Matice slovenskej v Martine
vydalo knihu Jozefa Siváka

„Z mojich pamätí“.

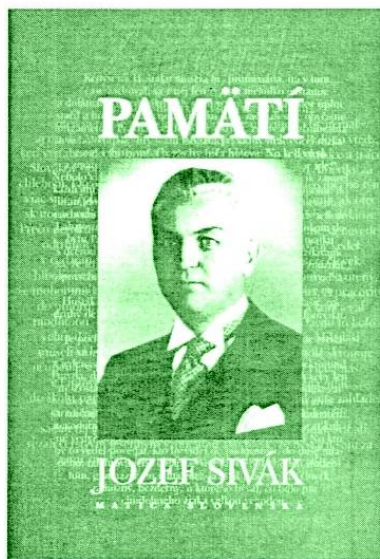
Jozef Sivák (14. januára 1886 – 27. januára 1959) patril medzi osobnosti politického a kultúrneho života, ktoré ovplyvňovali spoločenské dianie na Slovensku v prvej polovici 20. storočia.

Rodák z Bobrovca v Liptove vyrastal v hlboko nábožensky založenej rímskokatolíckej rodine, chudobného garbiarskeho robotníka.

Typickými črtami jeho politickej a kultúrno-spoločenskej činnosti boli tolerancia, umiernenosť, ale aj silné národné povedomie, cieľavedomosť, túžba po vzdelaní a uplatnení sa v živote spoločnosti.

Svoje miesto v knihe má i naša obec Bobrovec.

Knihu pripravila zo svojich zbierok po svojom otcovi pani Mária Sucháňová, rodená Siváková. O živote a diele Jozefa Siváka bola zmienka v Ozvene z Bobrovca číslo 5, december 2000.

V BOBROVCI FITNESS-CENTRUM

Čo urobiť v obci pre mládež? Padla otázka. Odpoveď bola fitness-centrum. Plány, rokovania, rozpočet, kto, za čo, veľa úloh na riešenie. Čas postupil, úlohy sa vyriešili. Zriadovateľom je Obecný úrad v Bobrovci. Poverený vedením a zároveň tréner je pán Tomáš Benko, dvojnásobný celoslovenský víťaz v kulturistike.

Fitness-centrum sa po dohode s riaditeľkou základnej školy zriadilo v priestoroch telocvične. Svoju činnosť začne koncom novembra. Jeho otvorenie bude občanom oznámené miestnym rozhlasom. Na začiatok sa začína s tromi cvičebnými zariadeniami, ktoré bude postupom času doplnené. Nájdete tu aj možnosť poradenstva vo výžive a tréningu.

Centrum bude otvorené od pondelka do soboty od 17.00 do 21.00 hod. Netreba sa prihlasovať, len jednoducho prísť a priniesť si cvičebný úbor a hlavne cvičky alebo ľahšiu športovú obuv na prezutie. Pre začiatok bude jeden vstup stať 20 Sk.

Dúfame, že čas strávený vo fitness-centre bude na úžitok všetkým.

A. Olšovská

ŠKOLSKÉ OKIENKO

Profil žiaka IX. B

Chlapec ako každý iný, žiak IX. B, Tomáš Matula. Od čias, kedy som sa stala jeho triednou učiteľkou v V. B triede, vyrástol z detských desiatich rokov na skoro pätnásťročného zodpovedného a seriózneho mládenca. Tomáš bol v piatej triede chytivý odpovedať medzi prvými na každú otázku z učiva i výsledok z vyriešeného príkladu. Niekedy sme držali sa hesla : dvakrát meraj a raz strihaj! Tomáš to vedel prijať. Rokmi nadobudol schopnosť samouka, navrhovala by som i postup o ročník vyššie.

Popri cielenom využívaní voľného

času, tiež pomoci rodičom, príprave na vyučovanie, venuje sa záujmovým krúžkom anglického jazyka v PDA L. Mikuláš a výpočtovej techniky v CVC L. Mikuláš a riešeniu školských olympiád a celoslovenských súťaží.

Jeho výsledky, ktoré dosiahol v školskom roku 2002/2003:

- člen družstva zdravotníckej hliadky v okresnej súťaži mladých zdravotníkov
- člen družstva dopravnej súťaže na škole
- Geografická olympiáda - 7. miesto v okresnom kole, úspešný riešiteľ
- Fyzikálna olympiáda - 6. miesto

v okresnom kole, úspešný riešiteľ

- Matematická olympiáda - 3. miesto v okresnom kole, úspešný riešiteľ
- Pytagoriáda - 17 bodov z možných 15, úspešný riešiteľ, možný bol i postup na krajské kolo
- Klokán - 5 klockanikov z možných 5, úspešný riešiteľ, získ veľkého diplomu
- SEZAM - po 2. letnej sérii 3. miesto z 59 riešiteľov Slovenska, po troch letných sériách medzi prvými.

V jeho úspešnej práci mu praje iba všetko dobré a mnoho krokov bez prešľapov.

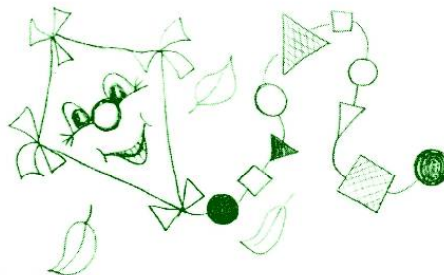
triedna učiteľka Viera Peštová

DRUHÁ ŠARKANIÁDA

V sobotu 18. októbra usporiadalo MKS a MŠ na cvičnom ihrisku ŠK druhú „Šarkaniádu“. Účastníkov bolo oproti minulému roku podstatne viac. Prišli malé deti, školáci i mládež. Nefúkal vietor, bol krásny slnečný deň. Aj tak väčšina šarkanov vzlietla. Súťaž bola rozdelená na šarkany vyrobené doma a kúpené. Hodnotil sa vzhľad šarkana, dĺžka chvosta, výška a čas lietania. Každý dostal odmenu. Šarkaniáda je radosť pre deti aj rodičov.

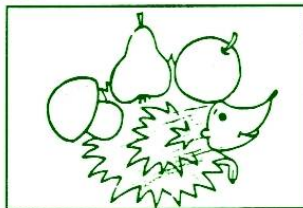
Tešíme sa na ďalšiu v jeseni 2004.

Mária Homolková

Deti, vymaľujte si obrázky

Jeseň

OZVENA Z BOBROVCA: vydáva Obec Bobrovec, redakcia Obecný úrad Bobrovec č. 90, č. tel.: 044/5596501. REDAKČNÁ RADA: Anna Olšovská, Miroslav Kusý, Katarína Osadská. VYCHÁDZA: každé dva mesiace. POVOLENÉ: Okresným úradom Liptovský Mikuláš pod registrovaným číslom 1/97. TLAC: TYPOPRESS s. r. o., Ul. J. Žuffu 5, 031 01 Liptovský Mikuláš, tel.: 044/5514395, tel./fax: 044/5541490. TERMÍN UZÁVIERKY NASLEDUJÚCEHO ČÍSLA: 15. decembra 2003